

PEVEC

GLASILO PEVSKE ZVEZE

IZHAJA KOT MESEČNIK V DVOJNIM ŠTEVILKAM IN VELJA ZA CELO LETO
Z GLASBENO PRILOGO VRED 30 DIN, ZA ITALIJO 18 LIR, ZA AVSTRIJO 40.000
KRON, ZA AMERIKO 1 DOLAR

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO: MIKLOŠIČEVA CESTA 7

VSEBINA.

Članki:

B.: Ob pelletnici.
Herbert Svetel: Dihanje.
M. Bajuk: Nekaj pevskega imenslva.
Sl. Savinšek: Glasba — važna socialna činjenica.

Vestnik P. Z.:

Pelletnica P. Z. — Iz uredništva. — Iz upravnštva. —
Priznanje nagrad.

Iz naših okrožij:

Kamniško okrožje — Ljubljansko okrožje. — Pevski tečaji.

Nove skladbe:

„Tamburaš“. — V. Vodopivec: 16 evharističnih pesmi.

Iz glasbenih listov:

„Cecilija“. — „Cerkv. Glasbenik“. — „Jugosl. Muzičar“. —
„Naš čolnič“. — „Čas“. — „Edinost“. — „Zbori“.

Razne vesti:

Pevski koncert slov. pevskega društva „Ilirija“ v Trstu. —
Pevski zbor slov. učiteljstva.

Glasbene priloge:

1. Ant. Foerster: op. 89: Večerni ave (moški zbor).
2. Ant. Dolinar: Ave Maria (moški zbor).
3. E. Hochreiter: Uspavanka (mešani zbor).
4. Mart. Železnik: Dekle, zakaj tak' žalostno (moški zbor).
5. Al. Mav: Tinca (mešani zbor).

SPOROČILO UPRAVE.

Po priloženi položnici naj cenj. naročniki takoj nakažejo naročnino za l. 1926. „Pevce“ se mora vzdrževati z itak malo naročnino, zato moramo brezpogojno zahtevati, da cenj. naročniki takoj pošljejo dotični znesek, vsaj deloma, ako jim res ni mogoče utrpeti cele vsote naenkrat. Višina naročnine je navedena na ovitku lista pod naslovom.

Naročniki naj nam vsako spremembo v naslovu takoj naznaniijo, da ne bo zmešnjav in nepotrebnih pritožb. Isto velja za naročnike, v kojih naslovu se nahaja morda kaka napaka.

Prihodnja številka: 5.-6. izide koncem maja.

Peflelnica Pevske zveze

bo dne 18. aprila t. l. v Ljubljani s slavnostnim koncertom.

Godbeni instrumenti

vsakovrstni za pihala in orkester, prvovrstni in navadni. Garantirani.

Mala godba 14 mož, 12.000 Din, novi instrumenti s carino vred. Polnovi instrumenti 14 mož, 8.000 Din s carino vred. — Pojasnila in naročila se dobe pri:

J. Petrovič, Pod Trančo št. 2, Ljubljana.

Zvonove

iz jeklene litine z lepo donečim in močnim glasom izdeluje

Kranjska industrijska družba na Jesenicah

Posamezni zvonovi, dvo-, tro- in četvero-zvonila, harmonično ali melodično uglašena, v teži 150—6000 kg.

Zvonovi se prevzamejo po preizkušnji v tovarni. — Reference pri družbi na vpogled. — Cene izredno ugodne. — Zahtevajte ponudbo. — Družba je dobavila že preko 2000 zvonov.

OB PETLETNICI.

B.

Pevska zveza bo priredila dne 18. aprila v proslavo svoje petletnice v Ljubljani celodnevno prireditve, ki jo bo zaključil koncert v Unionu. Namen tega koncerta pa ni pred vsem slavnost, temveč koncert obdrži tudi ob tej priliki tisti svoj namen, ki so mu služile do sedaj vse večje zvezne in okrožne pevske prireditve (§ 3. č), dr. pravil): namen mu je revizija, uspeh, pouk.

Zveza si je že ob svojem rojstvu postavila v pravila kot eno glavnih točk: dvigati slov. pevsko umetnost na kar moči visoko stopnjo (§ 2. b), dr. pravil). Po društvih, po zborih se vrši večer za večerom, mesec za mesecem, leto za letom tiho delo podrobnih priprav. Pevci — na stotine — se zbirajo pod njenim okriljem krog svojih pevovodij, tam se podrobno vežbajo, vadijo, uče, tolmačijo pesmi z vseh strani, izpolnjujejo svojo estetsko in umsko izobrazbo in se usposablajo za vredne gojitelje lepe umetnosti. Kdo prešteje ure, ki so si jih pevci odtrgali od težko prisluženega počitka, hiteli večkrat uro daleč k vajam, žrtvovali čas in denar, da so zbirali pesek do peska, kamenček do kamenčka in zidali lepo stavbo, sveti hram slovenske pesmi.

In pevovodje! Koliko ur je šlo, koliko truda prestanega, koliko znoja pretočenega! Koliko not nabavljenih, lastnoročno prepisanih, kupljenih za denar, ki je bil z največjo žrtvijo in požrtvovalnim samozatajevanjem odtrgan od ust, da je šel v mesto po pesmi! Kdo pretehta te žrtve, kdo jih premeri!

Zidali so, tesali so, skladali so, pilili, gladili, tu boječi, neuki začetniki, ki niso vedeli, kje prijeti orodja, tam omahujoči, dosluženi delavci, ki jim pojemajoča narava ne more zmoči trdne volje in ne zatreti plemenitega ognja do lepe pesmi. Delali so, tesali so, zidali so ... Prišel je čas. Pokazali so trud svojega dela ...

In ker se vsak mojster še vedno lahko pri sosedu česa nauči, so šli k sosedu. Strnili so se v okrožja, razpredli delo na širje, stavba ja rasla, večala se, nje obok se je dvigal ... Pri delu so se drug od drugega učili spretnosti, popolnosti, lepote, navduševali se skupno za skupno idejo.

Lepe so bile te prireditve po okrožjih. Veliki so bili uspehi. Strahoma, plaho so stopali sprva zbori drug za drugim na oder: kako bo šlo, kateri bo bolji, odstopali so, ker so se bali, da njihovo delo še ni dozorelo. Pa so se drug od drugega navzeli poguma in peli so, peli, da je bilo veselje. Poslušali so, gledali so, veliko so videli, veliko so slišali. Vračali so se domov z bogatimi izkušnjami in trdnimi sklepi: drugič bo bolje.

Tako je delo raslo.

In sedaj bodo prišli: ne zbor za zborom počasi, boječe, temveč armada za armado, okrožje za okrožjem. Nič več niso plahi ti pevci, nič več boječe te pevke. Danes vedo, kaj hočejo, danes vedo, kaj znajo, zato ni plah njih stop in ne boječe njihovo oko. Zavest jim sije iz oči, da so nekaj dela dovršili in dosegli nekaj uspeha. Danes ne bodo več vprašali poslušalcev,

kako so peli, jutri ne bodo radovedni brskali po časopisju, išoč ocen: danes vedo sami prav dobro, kako morajo peti, danes vedo sami najbolje, kakšen je njih uspeh.

In sklepno se bodo strnili vsi složno v eno armado, veliko jih bo, zato se jim ni bati. Njih zavest je porasla z delom, z uspehom, z zavestjo napredka. Pa se bodo združile stotine glasov v lepo harmonijo in pokazale v svetem navdušenju, kaj so dosegle v času resnega dela, pa javno bodo povedale stotine, tako smo peli in to smo peli, delali smo in to je naš uspeh usmerjenega dela.

In vi, ki še ne verujete našim ciljem, in vi, ki še ne zaupate našim idejam, in tudi vi, ki še ne ljubite naše lepe umetnosti, pridite: čujte jih, učite se od njih, navdušite se med njimi, ki so vsi prežeti svetega navdušenja...

To je namen naše petletnice.

DIHANJE.

Herbert Svetel.

Kar je lok pri godalih, to je dihanje pri petju. Z lokom si umerja goslač dolžino in jakost tona, pevec pa z dihanjem dolžino in deloma tudi silo glasu. Ako pomislimo, da obstoji vsako pevsko ustvarjanje na zunaj iz treh faktorjev: spreminjanje višine, dolžine in jakosti glasu, je povsem jasno, da je dihanje, ki urejuje dvoje teh faktorjev, silno važno.

Ne bomo govorili tu o vprašanju, kateri način dihanja je pravilen, kakor delajo to pevske šole, ampak ogledali si bomo razmerje dihanja do pravega izražanja skladbe. Gotovo je pa tudi prvo vprašanje načelne važnosti, ker tvori važen del glasotvorbe, ki je pogoj vsakega lepega petja. Toda vprašanje je predmet teoretične pevske šole.

V petju se združujeta govor in glasba v neločljivo enoto. Iz tega vzroka se lahko rode nasprotja, ki so mnogokrat usodna za celoten utis skladbe. Govor je sestavljen iz besedi, ki se vežejo v stavke. Prav tako pa je tudi glasba razčlenjena v razne male edinice. Jasno je, da se vsled tega dogaja, da se govorne enote ne krijejo z glasbenimi in da je treba najti iz te zagate primeren izhod, ki ohrani oba činitelja jasna. Kjer pa to ni mogoče, je treba pač poiskati pot, ki je najboljša, najmanj škodljiva in ohrani vsaj oni del pravilen, ki je važnejši.

Ako si natančneje ogledamo naš običajni govor, vidimo, da nikakor tako ne govorimo, kakor pišemo — vsaj kar se tiče dihanja. Pisava loči dosledno besedo od besede in ima posebna ločila za večje enote. Kakor bi nam postala pisava, ki bi ne ločila posameznih besedi, vsaj brez novih znamenj, zelo nejasna in bi gotovo zavedla v marsikatero zmoto, tako odpade ta okolnost popolnoma pri govoru, ki veže cele komplekse besedi v nepretrgane enote in jih izgovarja, kakor da bi cela enota tvorila eno samo besedo. Čim hitreje govorimo, tem več besedi vežemo skupaj in tem večje komplekse postavljamo med mejnike dihanja. Da pa govor vsled tega ne postane nejasen, porabljamo posebno sredstvo, ki obstoji v naglasu in pa raznih dolžinah samoglasnikov. Vsaka beseda ima svoj naglas, pa tudi cele skupine besedi dobe svoj poseben poudar, ki tvori nekak naglas višje vrste. Na ta način dosežemo, da je tudi mnogo vezanih besedi razumljivih. Edino ta način govora je pravilen in naraven. So pa tudi ljudje, ki sekajo govor, ločijo besedo od besede; ti ljudje niso zdravi, delajo na nas zelo mučen utis.

Po vsem tem je jasno, da naglas in poudar popolnoma zadostujeta za razumevanje govora, pa naj so besede še tako zlite druga v drugo. Zato

je tudi vsako drugo sredstvo, ki bi ga hoteli v petju porabljeni v svrhu jasnosti, nepotrebno in napačno. Ker nimamo vzroka, da bi govor v petju kakorkoli spreminjali, postavimo lahko sledeči pravili:

1. V petju naj se vežejo besede med seboj tako, da se popolnoma zlijejo druga v drugo — prav kakor v navadnem govoru.

2. Jasnost govora v petju smemo dosegati edino s pravilnim razporedom naglasa — kakor v navadnem govoru.

Vsak pevovodja bo pritrdil, da pevci, ki govore sicer v družbi popolnoma pravilno, večkrat ne znajo pri petju besedi prav vezati. Ker sicer nimajo napake v govoru, je pripisovati ta nerazumljivi pojav zgolj vkoreninjeni razvadi in pa dejstvu, da postane govor pri petju dosti počasnejši in da je treba torej vsak glasnik dalj časa izgovarjati kakor običajno. Počasi ali hitro govoriti se pravi več ali manj besedi vezati med dvoje dihanj. Pri natančnem opazovanju govora se pokaže, da diha človek vedno v prilično enakih presledkih in da hitrost govora ne upliva na brzino dihanja, pač pa na število v enoto vezanih besedi.

Tu naletimo na prvo nalogo zborov: učiti se vezati tudi dolgo zdržane glasnike med seboj in vzdržati nepretrgan tok glasu. Nevarnost trganja ni podana le ob vezavi končnega in prihodnjega začetnega glasnika, ampak tudi med glasniki in zlogi v notranjosti besed. Opozorili bi le na žalostno dejstvo, da so skoro vsi slovenski zbori imeli nekdanj modo, kar moči trgati besedo od besede. Čim natančneje je zbor to storil, tem imenitnejši je bil. Odkod ta moda? Zaslepljenje je šlo tako daleč, da so take bedaste cezure pedantno vadili in si niso prav nič očitali, da je bil mnogokrat skoro običajno glasbeni stavek popolnoma spačen in da petje ni bilo več lepo, ne več umetnost, ampak le še ostudno akrobatstvo. Naloga zborovodij je sedaj kreniti baš v nasprotno smer in čim prej pobiti pravkar omenjeno napako in izuriti zборе v točni vezavi besedi. Opozoriti je treba pence pri tem, da je treba tudi soglasnike peti, kar Slovincem ne sme biti težko, ker imamo polno zvokov, ki leže med samoglasniki in soglasniki.

Drugo pravilo je naglas. Res je, da povzroči dosledno vezanje besedi lahko nerazumljivost ali celo popolnoma napačno tolmačenje stavka; to pa le takrat, če pustimo v nemar zlato, naravno sredstvo naglasa, ki na mah odpravi vsako nejasnost, izključuje napačno razumevanje in ne ovira nepretrganega toka glasu. Vsaka beseda mora imeti svoj, četudi še tako neznaten naglas. Stvari ni treba pretiravati, ampak poiskati vedno pravo mero v navadnem govoru, ki bo dala vsakomur ključ do prave rešitve. Pri tem menim seveda le naglas v splošnem pomenu besede. Da je treba paziti tudi na višji naglas, kakor ga omenjamo začetkom teh vrstic, je gotovo, toda ne spada sem.

Vprašanje, ali more kvariti naglas glasbeno misel, se reši samo ob sebi. Ako je skladatelj pravilno skladal, ako je pazil, da ne padajo besedni naglasi na mesta, v kojih glasba akcentov ne prenese, ni podane prilike za razhod obeh činiteljev. Če pa skladatelj na to ni pazil, je skladba na onem mestu slaba in prepuščena iznajdljivosti in uvidevnosti zborovodje, da se odloči za ono, kar skladbi najmanj škoduje, pri čemer naj ga vodi ljubezen do glasbe in naj rajši odloči v prid glasbeni liniji kakor pa v prid besede. Kajti laže je prenesti nerazumljivo ali nenaglašeno besedo, kakor pa čuti skvarjen muzikalen stavek. Prva je trenutno tu in ne pokvari misli govora tako kakor pokvari napaka glasbeni stavek, ki je ena sama valovita črta. Za take primere ni mogoče postaviti natančnih pravil, ampak je treba od primera do primera premišljati in odločiti. In še enkrat poudarjamo: ne pozabite, da je petje glasba in da ji je do skrajnosti dajati prednost pred tekstom.

Opazamo pa baš nasprotno. Zborovodje interpretirajo mnogokrat le besedilo; glasbeno vsebino, tisti del pesmi pa, ki zasije v celi luči, če črtamo besedilo in sviramo le glasbeni del, ta večji in važnejši del pesmi pa zanemarjajo. To je deklamatorična in ne pevška umetnost. Zato mora pevovodja najprej natančno poznati muziko pesmi, biti popolnoma na jasnem o njenih silah in bistvu, potem šele naj poizkusi spraviti besedilo z njo v sklad. Le na ta način bo zbor postal pevski zbor in podal poslušalcem glasbeno umetnino.

Kolike važnosti je dihanje pri izvajanju prvega, kakor tudi drugega pravila, je menda jasno. Le nepretrgan tok diha bo povzročil vezanje zlogov in besedi in le pravilno pojačen tok diha bo tvoril pravilen naglas. Tu gre, baš zaradi daljših časovnih dob, za nežne spremembe napetosti mišic. Izurjenost se doseže deloma z vajo, predvsem pa z zavestjo. Zavednost tvori pri vsakem gibu mišic važen del uspeha. Ako se zavedamo, da moramo prav to in ne drugo mišico, ravno toliko in ne več premakniti, je sposobnost že skoraj tu. Na to okolnost je treba pevce vedno in vedno opozarjati, da ne bodo nezavedno orodje, ampak umna bitja, ki mislijo in se zavedajo svojih del.

Dihanje pa ne tvori le vezave in naglasov; ono je tudi sredstvo za dinamične spremembe v petju. Naloga dihanja torej nikakor ni enostavna in mnogokrat se mu stavljajo težke in občutljive naloge. Ako pevci ne umejo zavedno razpolagati z dihom, bodo komaj v stanu zadostiti mnogostranskim zahtevam.

Drugi del vokalne skladbe je glasbeni. Ta del je bistvenejši, ker imamo opraviti z glasbo, izvajano po človeškem glasu. Ta glasba se prav nič ne razlikuje od druge glasbe. Podvržena je prav tistim zakonom in treba jo je razumeti prav tako, kakor drugo. Vendar je pri vokalni skladbi zanimiv vsebinski moment. Medtem ko skladba brez besedila svojih misli ne izraža tako, da bi se dala vsebina vedno nazorno označiti, povedati, ampak razkriva svetove in občutke, ki jih mnogokrat ne moremo opredeliti z besedo, ne da bi zato bila manj jasna — (seže pač mnogokrat v duševne strani, ki leže popolnoma izven naše dejanske zavesti) — ima skladba, izvajana s človeškim glasom, prideljeno besedilo, ki popolnoma točno napoveduje svoje misli, tako točno, kakor more to storiti n. pr. slikar. Mnogokrat pove besedilo res ono, kar razodeva glasba, pisana nanj; je pa tudi mogoče, da se ti dve vsebini več ali manj oddaljita. Kakor hitro zaide besedilo v preveliko potankost in določnost v posameznih pojmi, mu glasba ne more slediti, ker ne javlja stvari vidnega sveta, ampak one našega duševnega življenja in celo onega, ki nam je kot zemskim telesnim bitjem še zakrito. Ker so torej taki konflikti mogoči, je nujno, da dosledno zasledujemo in izdelujemo glasbeni del; drugi del — besedilo — ostaja itak pod pogoji, ki smo jih gori opisali, razumljiv in jasen sam po sebi. Splošno nujno je, interpretacijo vokalnih skladb usmeriti bolj proti muziki, kot pa se to dogaja. Iz tega sledi, da mora zborovodja poizkusiti podrediti besedilo glasbenemu delu. Preišče naj, ali se sklada besedilo z glasbo, ki jo je prej seveda temeljito premotril. Ako je ta sklad nemogoč, mora pač iskati odpomoči. Ne gre tu za glasbeno-estetsko stran, pač pa za pravilno izdelavo glasbenega stavka. Ne gre, da bi dovolil zboru dihati na mestu, kjer je glasbeni tok v polni moči, sredi motiva, periode i. t. d. Vsako tako dihanje, ki naravno povzroči zastoj in cezuro, mora biti izključeno. Če pa na noben način ni mogoče opustiti takega usodnega diha, je treba skrbeti, da se pretrgana nit zopet

zveže. To je mogoče le s pravilno menjavo moči, z dinamiko. Ako je dihanje nekaj pokvarilo, mora zopet dihanje stvar popraviti. Zato naj bo dihanje čim krajši in naj, ako je pretrgal n. pr. linijo glasbenega stopnjevanja, premosti vrzel s tem, da ob novem nastavku to linijo takoj zopet dalje vodi in stori, da čuti poslušalec, kakor da se je stopnjevanje med dihalno pavzo nemoteno v duhu nadaljevalo. Dihanje je pravi steber v lokih glasbene arhitekture.

Interpretacija vokalnih skladb obstoji torej mnogokrat le v kompromisu med zahtevami glasbenega in govornega dela skladbe. Naravno mejo možnosti tvorijo človeški dihalni organi. Vendar je pa mogoče to naravno mejo s sistematičnimi vajami precej razširiti. Želeti je, da zamo-rejo pevci čim več zraka vdihniti in ga čim dalj zadržati v sebi, oziroma ga tako počasi oddajati, da zadostuje za glasbeno frazo. Čim dalje pride zbor v sposobnosti globokega in trajnega diha, tem lažja je pravilna in lepa interpretacija skladbe.

Kakor je dobro vezano petje odvisno edino od dihanja, tako tvori dihanje tudi nasprotno oblike, kakor: poudarke, odsekane, kratke, ostre tone, portamente i. t. d. Ni lahko peti popolnoma vezano, pa tudi ni lahko peti odsekano, ostro. Oboje zahteva posebne vaje, ki jih ne bi smel opuščati noben zbor.

Ko govorimo o dihanju, bi bilo omeniti še sredstvo, ki rodi lahko velik uspeh, ako je na pravem mestu porabljeno in lepo izvršeno. Je to menjalno dihanje. Ako zahteva glasbena perioda dolgo, nepretrgano linijo, ki je ni mogoče zmagati z enim samim dihom, naj se dihanje tako razdeli, da polovica zbora poje, ko druga polovica diha in obratno. Na ta način se lahko izvede ogromen obok, ki zahteva občudovanje. Tudi je taka izvedba dokaz dihalne discipline v zboru; zahteva pa dovolj pozornosti.

Iz vsega tega sledi, da je dihanje pri pravem umetniškem petju prav tako važno kakor glasotvorba sama. Kakor ne more biti orkestral-nemu dirigentu vse eno, kako vodi godalni zbor loke, kako dihaajo druge skupine, tako mora tudi dirigent pevskega zbora paziti na pravilno dihanje. To naj bo važen kriterij za oceno razvoja vsakega zbora. Z vajami je treba dobiti trajno podlago v lahkem razpolaganju dihal. Brez dihalnih vaj — poleg drugih še — ne more zbor napredovati, ostaja na enem in istem nivoju. Studiranje skladb kaže vedno isto mero težav. Trud, ki ga porabita zborovodja in zbor pri posameznih skladbah, je brezuspešen, ker ni trajen in je treba pri vsaki skladbi pričenjati znova.

Zbor pa, ki se loti rednih osnovnih vaj z resnostjo, bo stalno na-predoval, bo od vaje do vaje pel laže in z večjo gotovostjo in premagoval vedno večje težave. Trud bo — namesto vedno enak — vedno manjši, uspeh vedno večji, veselje do novega ustvarjanja bo trajno raslo in rodilo mnogotere sadove.

NEKAJ PEVSKEGA IMENSTVA.

M. Bajuk.

Poudar: Hrastova ne loči poudara od naglasa. (Poglej naglas!)

Predložek kratki, dolgi, dvojni, drsk, določek, medložek in trilec;

Predtakt: Kozina — namah. Kaj pomeni ta na, res ne razumem, če ni to prestava A'uftakt (na-mah).

Prem: Premica je ona črta, ki (na)ravno teče. Beseda je v geome-triji udomačena, zato se mi zdi tudi v glasbi primerna za ono lestvico, ki teče gladko, naravno, to je naša diatonična (naravna) lestvica. Gröb-

ming jo imenuje tudi naravno, — tudi Srbi jo tako zovejo. — Prem ima za nasprotje vse, kar ne teče popolnoma gladko. Liha lestvica, sploh vse druge, izvzemši prvotno diatonično lestvico, se nam pa v istini nekam zatikajo in ne tečejo gladko. Zato se mi zdi, da je ta označba najtočnejša in soglaša tudi z izrazom v geometriji, kar je vsekako dobro za učenca.

Prav tako bi imenoval tudi stopnje preme lestvice „preme“ v nasprotju z lihimi. Gröbming jih imenuje naravne. Toda bolje kot naravne, bi se mi zdele še morda „prvotne“, ker so členi „prvotne“ lestvica.

Prestavni znaki = kromatična znamenja. Hrastova — prestavilni znaki. Beseda prestaven je zložena iz dovršnega glagola prestaviti in ima tvoren pomen (primeri Breznikovo slovnico § 289, 9, b!) Prestavilen pa je nastalo iz besede prestavilo (primeri zdravilo, zdravilen!). Ta beseda pa mi za enkrat še ni znana, in tudi ni pravilna, ker je izpeljana iz dovršnika, mesto iz nedovršnika. Kozina se izrazu ogne.

Razlik = interval označi to, kar hočemo povedati z intervalom, in je še boljša ko lat. interval. Razlika (diferenca) je že znana, zato je razlik (mošk. spola) popolnoma jasen in pravilen. Namesto intervalov bi prav lahko rekli dosledno razliki, ki so lahko manjši, večji, celo enaki (n. pr. prima), kar podpira in utemeljuje upravičenost besede.

(Sekirice) = note. Izraz je znan in v navadi pri nekterih starejših pisateljih. Menim pa, da kaže obdržati note, ker je izraz jasen, pravilen po pomenu in obliki in splošen tudi v glasbi. Deli not so pa ti-le: glava (Kozina rabi pika), vrat (Kozina — navpična črtica, kar je nerodno opisovanje) in zastavica.

Taktnica splošno v rabi.

Trajnost not in pavz. Za to piše Gröbming dolžina in vrednost. To ni točno, ker bi morali imeti tudi kračino za kratke note. To bi pa zopet sililo, da bi postavili nekje mejo dolžine in kračine. Te pa nimamo in je ni treba. O tem izrazu velja to, kar sem rekel o brzini. Lastnost (splošna) je trajnost, ker toni trajajo in je trajanje lahko dolgo ali kratko. Imena pa morajo imeti značaj splošnosti. Kozina ima trajnost in dolžino, Hrastova pa vrednost. Ker merimo note v resnici le po njih trajnosti in jih ne cenimo po njih vrednosti, je prav samo trajnost.

Trojnica = triola, podobno četvernice, peternice itd. Te skupine not so redke, izvzemši trojnic, a prav bi bilo, da bi se udomačili ti izrazi, ker so jasni in pravilni.

Trozvok mesto trizvok.

Vezej = legato. Kozina — lok. Lok označuje predmet ali njega obliko, ne pove pa, kaj lok pomeni. Vezej pa pove, da to znamenje veže, torej je to brez dvoma boljše. Gröbming — vezaj in spojilni lok, zadnje ni dobro.

Višaj = znak za zvišane tone. Kozina zvišaj in križec. Zvišaj je napačno, ker je tvorjeno iz dovršnika zvišati mesto iz nedovršnika višati. (Primeri — nižaj!) Križec je pa iz nemškega „Kreuz“. Križec je le še „internacionalna“ označba „muzikantarjev“, v šolah pravijo že tudi Nemci „das Erhöhungszeichen“. Sicer pa si nasprotujeta križec in dvojni križec, ker imenujemo križec znamenje, ki obstoji iz dveh križcev (≡), dvojni križec pa znamenje ×, ki obstoji iz enostavnega križa. Torej nasprotuje označba obliki, ali pa oblika označbi. Višaj pa točno pove vse.

Slavni francoski kipar Rodin je trdil nekoč, da je vsak umetnik nekak prerok: kakor da je v njem slutnja prihodnjih časov, hodi pred človeško družbo s svojimi ideali in jih v umetninah, ki jih ustvarja svojemu narodu in vsemu človeštvu, stavi človeku kot vzor in svetel kažipot, kam in kako naj se razvije čuvstvovanje in etika človeške družbe. Te svoje trditve je dokazal tudi z dejstvi: slikarji in kiparji, ki so živeli pod monarhijo v Franciji, so v svojih delih napovedovali demokratičnost in meščanstvo. Prudlioni, slavni slikar, je v časih največjega razkošja v Franciji slikal življenje, ki je sledilo temu razkošju v romantični dobi itd. Rodin ni imel v mislih samo upodablajoče umetnosti, ampak umetnost sploh. Umetnost vseh časov je vplivala ne samo estetsko in etično vzgojno na posameznega človeka, ampak tudi na človeka kot člana človeške družbe, tedaj na razvoj človeške družbe sploh. O tem nekaj več.

Človek je družabno bitje, kakor ni noben drugi stvar. In ker ima vsak človek svoje posebno mišljenje in svoje posebno hotenje, ki je vsled moralne zavesti ter božjih in človeških zakonov mora spraviti v sklad s človeško družbo, ako hoče ostati njen član, je jasno, da preprosti človek usmeri vse svoje hotenje in delovanje tako, da ne pride v navzkrižje z družbo. Vsak človek pa ima tudi nagon, svoje posebne nazore uveljaviti v človeški družbi, kar mu je le mogoče. Čim inteligentnejši je, čim več volje, samozavesti in zmožnosti je v njem, tem prej se mu družba ukloni in prilagodi. Tako nastanejo voditelji narodov.

Niso pa to sami politiki in denarni mogotci, ti ljudski vodniki so predvsem znanstveniki in umetniki. Ti skušajo vplivati na človeštvo z razumom in s pritiskom na čustva. Posebno umetniki s svojimi deli lahko zelo vplivajo; ker čustvo je pač čustvo, ki ne vprašuje toliko za pamet in preudarek, ampak, kar mu ugaja, kar mu prija, za tem gre. Življenje nas uči, da čustva prevrnejo etiko in moralo ter postavijo na glavo zakone. Zato je vpliv na čustva ljudskih mas strašno orožje. Vsakdo skuša to sam na sebi.

Glasba je med umetnostmi ona, ki najbolj deluje na človeška čustva, najmanj na njegov razum. A vpliv na čuvstvovanje človekovo je nujno združen z vplivom na njegovo voljo in po volji na vse dejanje in nehanje. Petje je še umljivejše kot glasba, ker je vezano z besedilom, ki ga nosi v srca poslušalcev s poudarkom. In če sta napev in harmonija primerna besedilu in pesem prednašana tako, da kar najboljše izraža zmisel, ki sta ji jo dala pesnik in skladatelj, potem si ne moremo misliti stvari, ki bi na človeka vplivala bolj, kot dobro izdelana in dovršeno zapeta pesem. Vpliv na posameznika se raztegne in razširi potem naravno na vso družbo, na vse človeštvo.

Pa ne samo teorija in abstraktna razglabljanja, tudi suha dejstva iz zgodovine nam jasno dokazujejo velikanski pomen in vpliv glasbe na človeško družbo v socialnem zmislu.

Marsikdo izmed vas je bil že kdaj na okrožni prireditvi »Pevske zveze«, ali da bo še jasneje, na zadnjem evharističnem shodu v Ljubljani. Kako vam je bilo pri srcu, ko ste zapeli ali poslušali pesem: Povsod Boga? Ali ni šla vaša duša z veličastno melodijo za krasnim besedilom nekam daleč proč od vsega posvetnega in ji je bilo, kakor da je v višavah ter se bliža v mogočnem poletu naročju božjemu? Stal sem takrat ob strani pevskega zbora, med samimi priprostimi pevci in sem opazoval njih

obrazu. Ali mi verjamete, da sem bil uverjen, da je vsak izmed teh prepričan v srcu o tem, kar je pel, da je pel z vsemi svojimi čustvi in da je njegovo navdušenje privleklo pesem iz srca z neodoljivo silo in vrglo njegov glas v objem drugih glasov? Tisoči ljudstva so stopili na prste in dvignili glavo, vsi uverjeni o resničnosti teh besedi, o potrebi Boga med nami, ukovani v vpliv mogočne melodije, ki nas je nehote vlekla s seboj v višave proti božjemu kraljestvu. Vem, vsi, ki ste bili navzoči, ste čutili ta vpliv in mi boste pritrdili, da ne pretiravam.

In zdaj še mislite, da ste med množico ljudstva, Francozov, ki drve proti Tuillerijam, da oprostite jetnike, ki so ječali pod jarmom absolutizma v verigah, vržejo raz prestol kralja, ki je bil ljudstvu poosebljen tiran, da se oprostite vseh spon ter zavladajo sami, si sami dajo ustavo in vse svoboščine. In v tem hipu zadoni marseljeza in množica obširna ko morje, poprime pesem, ki dvigne srca, vzvalovi kri, in vsa množica odmeva v mogočnem spevu, kakor bi pelo tisoč orgel svojo bojno pesem: »En avant, avant« (naprej, naprej...)! Tu ne pomaga nikak bajonet, ne smodnik, ne topovi, ne drži ne zid, ne okop. Pesem nese množico dalje, kakor vihrajočo nevihto, nikdo ne misli, kaj bo, vsakdo ve samo eno: naprej!

Ali se spomnite naših taborov v šestdesetih letih, ki jih je venčala z uspehom naša pesem? Ali so vam v spominu naša veličastna zborovanja za majniško deklaracijo, manifestacije na Koroškem in one za Primorje? Se spomnite, kako je tokrat užigala pesem? In mi smo ljudje, kakor so bili pred nami in bodo za nami! Oni, ki ste bili vojaki, veste, kaj je trudnemu vojaku pesem in godba. Glejte, in taka pesem je spremljala vse narode od zibeli do groba, jih vodila v njihovih srečnih in nesrečnih dobah, jih navduševala, jih tolažila, se z njimi radovala in z njimi žalovala.

Če torej pesem (glasba) spremlja človeka nepretrgoma od zibeli do groba, je jasno, da ni zadnja činjenica v zgodovini človeštva.

Čemu to povdarjam in še v »Pevcu«? To-le bi rad dosegel s tem člankom:

1. Tudi mi moramo spoznati važnost petja in glasbe za svoj socialni razvoj in ceniti delo onih, ki nam to petje ustvarjajo in med ljudstvom širijo in pevsko umetnost dvigajo.

2. Vsi moramo spoznati in priznati važnost enoglasnega ljudskega petja.

3. Skladatelji naj se zavedajo pri skladanju, kako važno delo opravljajo. Zavedati se morajo, da s svojim delom kujejo zgodovino svojega naroda in s tem vplivajo posredno na socialni razvoj človeštva.

4. Naše oblasti naj se zavedajo, da so dolžne podpirati ustvarjajoče umetnike, da ne bo njihova umetnost bolna, da ne bo izliv nesrečnega zavrženega bitja, temveč naj naše umetnike vsestransko podpirajo, da bo njih umetnost zdrava, krepka, ki bo človeško dušo zdravila, krepila, dvigala...

Zdravo grozdje da le zdrav sok, vino iz gnilega grozdja je za nič. Pomagajte ustvariti zdrave razmere, podpirajte, upoštevajte naše glasbene umetnike, da bo njih pesem krepka, zdrava, pa bo šla med narod, pa bo zdravila in krepila, navduševala vse omahljivce, dvigala srca vseh tisočev.

Ne prezirajte onih, podpirajte jih, ne podcenjujte njih dela, dajte jim, kar jim gre, vsem onim, ki nosijo to zdravo pesem med ljudstvo, ker so to najvažnejši, največji kulturni delavci, apostoli zdravega človeštva, četudi so samo priprosti organisti!

Petletnica P. Z. Dne 18. aprila se bo vršila v Ljubljani petletnica P. Z., ki je bila najprej določena na prošlo jesen, a smo jo morali iz več nepremagljivih vzrokov prestaviti na letošnje pomlad.

Priznanje so v lepem teku. Sodelovalo bo 5 okrožij, ki bodo pela posamič strnjena v enotne zборе in skupno v enem zboru. Spored slavnosti bo tale:

Zjutraj do 9 vaje okrožij, vsako zase v prostoru, ki ga jim bomo naznanili. Ob 9 točno skupna vaja v Unionu za mašo in koncert. Ob 10 sv. maša pri frančiškanih. Po maši slavnostno zborovanje v Unionu, za tem skupna vaja. Ob pol 4 koncert. Po dosedanjih računih bo nastopilo v skupnem zboru krog 700 pevcev, ki bodo peli: Premrl — Rože za Marijo in Jezus je majhen za sopran in alt, Gerbič — Slovanski brod za moški in Premrl — Raj za mešani zbor. Note smo razposlali. Kdor je note dobil, pa ne bo sodeloval, naj nam jih vrne, ker nam jih je zmanjkalo. Pevec! 18. aprila je naš praznik! Komur je kakorkoli mogoče, naj se udeleži! Nihče ne sme manjkati pri tej slavnosti, komur razmere količkaj dopuščajo. Vožnja bo polovična. Vsa pojasnila dobite pri P. Z., Miklošičeva cesta 7. Tja pošiljajte tudi vse prijave in poročila.

Zveza z vlaki je ugodna. Koncert bo končan ob 5 popoldne. Kdor zjutraj ne bi mogel priti in ne bo sodeloval pri sv. maši, tega lepo prosimo, naj nam vrne note, ki nam jih je zmanjkalo.

Peveci, pridite se krepčat k živemu vrelu za nove ideje, za nov napredek! Zveza Vas zove, pesem Vas vabi!

Pozivamo zlasti pevce ljubljanske okolice in one ob žel. prog. da pridejo h koncertu polnoštevilno. Ta prireditveb bo pomenila nov korak naprej!

Iz uredništva. V zadnjič objavljeni skladbi »Vzdihljaji slepega« je izostalo več dinamičnih znamenj. Zlasti naj se tamkaj, kjer pričinja solo, ob koncu prve vrste v zborovem spremljevanju dostavi znak »pp«. Sploh naj zbor vobče spremlja »pp«, le ob koncu posameznih solistovih odstavkov zbor nekoliko narašča, a se koj vrne k »pp«. K pričetku solo-petja naj se doda znak »mf«. V zadnji vrsti naj se beseda »zategnjeno« postavi bolj na desno, ker spada samo k tretjopredzadnjemu taktu. — Prosimo zopet in

zopet poročil. Minejo prvovrstni koncerti, obširne pevske prireditve, »Pevec« mora slišati o tem posredno ali pa čitati o svojih prireditvah v tujih listih. Vabimo tudi vse, ki čutijo zmožnost, k sodelovanju. »Pevec« bi bil rad praktično povečan. Ima prostora za vse podučne stvari. Vabimo vljudno vse, ki se zavedajo dolžnosti do naše pesmi.

Popravi! V glasbeni prilogi sta zamenjani strani 11 in 12. Popravi takoj!

Iz upravnistva. Prosimo naročnike, da nam čimprej poravnajo naročnino in nam pridobijo novih članov. Tiskarna nam je stroške za tisk občutno zvišala. Izhajati bomo mogli le, če bomo imeli primerno število naročnikov. Nikakor ne bi radi povišali naročnine, še manj pa zmanjšali obseg, ki smo ga »Pevec« s trdim delom priborili. Zato prosimo vse vnete pevce, naj stopijo v krog naših naročnikov. Zbori, zganite se! Nekateri zbori imajo po društvu naročenih toliko »Pevcev«, kolikor šteje zbor pevcev. Ta društva prav razumejo nalogo svojega zbora, ta društva prav cenijo trud svojega zbora. Društva, ki skrbijo za svoje pevce, bomo o priliki imenoma navedli.

Pešmarica V. je prišla. Dobi se po običajni ceni pri P. Z., Miklošičeva cesta 7. Letošnje smo naročili zaradi velikih stroškov, ki jih moramo kriti naprej, primerno malo število.

Tudi prejšnji zvezki I.—IV. so še na razpolago. Pri skupnem naročilu nad 10 izvodov dajemo 10 % popusta.

Ovoji za lanske priloge so prišli šele sedaj z Dunaja. Dobe jih vsi lanske naročniki z današnjo številko. Če se dogodi kje pomota, prosimo, javite nam, da poravnamo.

»Pevec« je najcenejši slovenski list. Same glasbene priloge pretehtajo naročnino 30 Din.

Kdo nam proda I. in II. letnik »Pevec«?

Priznanje nagrad. Artistični odsek je pregledal v konkurenco poslane pesmi in priznal soglasno prvo nagrado pesmi Na domu (Hochreiter) za moški zbor, drugo pa Angel moj se zjokati gre (Al. Mav) za meš. zbor. Tretje nagrade ni priznal odsek nobeni pesmi, ker ni nobena ustrezala vsem zahtevam. Pesmi izideta v prihodnji številki »Pevec«. Druge pesmi bomo po možnosti tudi priobčili ali vrnili.

IZ NAŠIH OKROŽIJ.

Kamniško okrožje. Dne 11. febr. se je vršila o priliki pevskega tečaja seja, pri kateri je bilo zastopanih 17 zborov. Obveljal je sklep, da naj se okrožje poživijo. Dne 25. marca naj se vrši v Kamniku okrožna prireditev po sporedu, ki ga določi in sporoči okrožni pevovodja. Okrožje bo nastopilo

tudi ob petletnici, kakor je bilo že lani sklenjeno. Skupnih vaj bo več; uredi jih okrožni pevovodja sporazumno z zbori.

Dne 25. marca se je vršil okrožni koncert s sledečim sporedom:

1. Parma: Mladi vojaki. 2. I. Zajec: Svi-banjska ružica. Združeni zbori tamburašev.

3. Vodopivec: Jaz bi rad rdečih rož, moški zbor. 4. Ipavec: Pozdrav gorenjski, mešani zbor. Pevski odsek iz Doba. 5. Z. Prelovec: Oj Doberdob, moški zbor. 6. Marolt: Oj ta soldaški boben, moški zbor. Pevski odsek iz Mekinj. 7. E. Adamič: Dekletce, podaj mi roko. 8. K. Hoffmeister: Leži polje ravno. Sekstet iz Kamnika. 9. Premrl: Rože za Marijo, ženski zbor. 10. Premrl: Raj, mešani zbor. Združeni zbori. 12. Adamič: Domovini, mešani zbor. 13. Premrl: V Korotan, mešani zbor. Pevski odsek iz Nevelj. 14. Hajdrih: Cerkvica, moški zbor. 15. Adamič: Ljubica vstani, moški zbor. Oktet »Krivček« iz Kamnika. 16. Ferjančič: Tone solnce, mešani zbor. 17. Premrl: Zdravica, mešani zbor. Združeni zbori. — Skupno petje je vodil okrožni pevovodja Iv. Primožič. — Poročilo prihodnjic.

Ljubljansko okrožje. Dne 10. marca se je vršila o priliki pevskega tečaja seja vseh zbor. zastopnikov. Poleg drugih sklepov je zelo važen sklep, da bo imelo okrožje 16. maja t. l. v St. Vidu nad Ljubljano o priliki 60 letnice Bl. Potočnikove čitalnice in blagoslovitve društvenega doma svojo okrožno prireditev. Peto bo pri sv. maši, na Potočnikovem grobu, pri blagoslovitvi doma in popoldne pri samostojnem koncertu. Zborom smo razposlali okrožnice. Pozivamo jih, da pošljejo prijave in odgovore čim prej.

Pevski tečaji. Ze večkrat so bili na vrsti predlogi o pevskega tečajih, ki naj bi jih priredila Pevska zveza za naše organiste in pevovodje. Sklepali smo na občnih zbiorih, debatirali pri odborovih sejah, a preko tega ni prišlo, ker je zmagalo vedno stališče, da so uspešni tečaji neizvedljivi. Letos pa se je odbor energično oprijel te misli. Artistični odsek je izdelal načrt, ga predložil glavnemu odboru, ki ga je odobril in začeli smo.

Kamniško okrožje se je prvo oglasilo po svojem referentu in pevovodji ter prosilo za tečaj. Razposlali smo okrožnice in priglasilo se je 32 udeležencev. Nato se je vršil tečaj dne 10. in 11. febr. Začel se je ob 10 dopoldne in končal ob 12 11. febr. Predavanja so se vršila v Društvenem domu po tem-le redu: Od 10 do 11 je bil čas odmerjen naši pevski organizaciji, predaval je predsednik P. Z. Tone Dolinar. Za njim je podal pregled naše novejšje svetne in cerkvene glasbe St. Premrl. Popoldne je govoril od pol 3 do pol 4 najprej Dolinar o estetiki glasbe, za njim pa prof. Bajuk o samoizobrazbi pevovodje in njega glavnih nalogah. Za tem od 5 do 6 o slovenski izreki. Zvečer je bila pa od 7 do 9 pevka vaja domačega franč. meš. cerkv. zbora, pomnoženega z vsemi udeleženci, ki jo je vodil prof. Bajuk.

11. zjutraj ob 7 je bila pri franč. skupna sv. maša. Popeval je pomnoženi mešani zbor oo. frančiškanov. Maloštevili ženskim glasovom so se znali prilagoditi številni moški tako diskretno, da je tvoril zbor izvrstno vzbrano enoto. Od 8 do 10 je predaval šol.

uprav. Primožič o fiziologiji, nakar je sledil pogovor o okrožni prireditvi in pozitivni okrožja. Ves čas so bili vsi udeleženci izredno zbrani in so sledili prav vsem predavanjem z živahnim zanimanjem. Če so koncem tečaja zatrjevali, da niso še od nobenega tečaja odnesli toliko koristi, je bilo videti, da so jim šle te besede globoko iz srca. Za predavatelje lepo zadoščenje in najpristranejšje plačilo za trud.

Tečaj se je vršil in sklenil v najlepšem redu. Za prenočišča in hrano je bilo izvrstno poskrbljeno (Primožič). Nekateri udeleženci so se koncem tečaja skupno slikali.

Prvi sad tečaja je okrožna prideditev 25. marca, pri kateri je nastopilo 5 zborov posamič in v 5 pesmih skupno.

Dne 3. in 4. marca se je vršil v Kranju enak tečaj za kranjsko dekanijo. Udeležilo se ga je 28 pevovodij, eden celo onstran meje z Višarji. Dnevni red je bil isti kot v Kamniku, sodelovanje udeležencev pri predavanjih prav tako živahno kot v Kamniku. Zjutraj (4. marca) je popeval pri sv. maši domači zbor in vsi udeleženci. Petje je vodil Dolinar. Čas je potekel prehitro in sklenili smo, da se kmalu zopet snidemo. Kranjsko okrožje je po svojem pevovodji preskrbelo prav dobro za brezplačna stanovanja vsem udeležencem.

Tretje je bilo na vrsti ljubljansko okrožje, ki je zbralo dne 10. in 11. marca 36 udeležencev. Ker pa so se večine predavaj udeležili tudi učenci orgl. šole, je bilo udeležnikov povprečno 40 do 50. Dnevni red je obsegal ista predavanja kot ostala dva. Zvečer je bila pevka vaja. Udeleženci so se strnili v lep moški zbor, ki je popeval 11. marca ob 7 v stolnici. Tudi ta tečaj se je završil v najlepšem redu, enoglasno je bilo priznanje, da so take vrste tečaji zelo potrebni in zelo plodonosni. Vsi udeleženci so šli ob tej priliki tudi v opero, kjer so igrali ravno Wagnerjevega Večnega mornarja. Lepa prilika!

Zaključek prve skupine je tvoril enodnevni tečaj v Radovljici, ki se je vršil dne 15. marca za radovljiško dekanijo. Čas ni predavateljem dopuščal več dvodnevne dela, zato je bil dnevni red skrčen. Dopoldne je predaval Dolinar o potrebi pevske organizacije, nje nalogah, njenem današnjem stanju in o estetiki glasbe. Popoldne pa je prihitel prof. Bajuk in predaval pevovodjem o njih glavnih dolžnostih, povdarjajoč zlasti potrebo globoke strokovne in splošno estetske izobrazbe. Zaključil je tečaj z naukom o izreki. Udeleženci so bili (28 po številu) ves čas izredno zbrani in so sledili z živim zanimanjem vsem izvajanjem.

Ob sklepu je še glavni tajnik Prosvetne zveze iz Ljubljane pozdravil navzoče, se zahvalil predavateljem in povdaril velik pomen teh tečajev, tega tihega, podrobnega prosvetnega dela. Obljubil je vso pomoč Prosvetne zveze, ki ceni prav posebno Pevsko zvezo ravno radi njenega plemenit-

tega prosvetnega dela. S tem je zaključena prva vrsta tečajev. Nadaljevali jih bomo spomladi po močeh in prilikah.

Omeniti moramo še, da so se vršili vsi tečaji v najlepšem sporazumu s knezoškof. ordinariatom, roko v roki s Cec. društvom za ljublj. škofijo, ki je dalo svojim članom Podpor. društva tudi izdatno podporo v ta

namen. Pevska zveza se zahvaljuje vsem, ki so jo podpirali in prosi tudi nadalje blagohotne naklonjenosti.

Za Štajersko se bo vršil bržkone za vse pevovodje in organiste večdnevni tečaj o počitnicah v Mariboru. Podrobnosti bomo poročali.

Udeleženci kamniškega pevskega tečaja.

NOVE SKLADBE

»Tamburaš.« Izšla je prva številka »Tamburaša«. Obsega Vedralovo Slov. koračnico na 4 straneh in ima 4 strani književne priloge o sestavi tamburaških zborov in o pomenu tamburanja za naše kraje. List našim tamburašem prav toplo priporočamo. Izhajal bo vsak mesec, naroča se pri M. Modic, Ljubljana, Kopitarjeva ul. 1. Kakor smo izvedeli, bo izšla 2 in 3. številka še pred veliko nočjo.

V. Vodopivec: 16 evhar. pesmi. Gorica. Pesmi so zelo lepe, vse porabne. Prav po-

sebno bodo ugajale št. 2., 5., 8., 13., 14. in 15., ki je v najpreprostejši obliki vendar polna svete dramatike. Posebno št. 15. se odlikuje v tem zmislu. Pesem zelo ogreje. Vse pesmi so pisane v umerjenem dobro pevnem slogu, ki ne zahteva preveč od pevcev. Oblika (harmonija) je tuptam res da konvencionalna, a ni nikjer nedostojna ali banalna. Pesmi so prežete globoke vere in svete ljubezni. Zbirko prav toplo priporočamo, ker bo prav dobro služila tudi šibkejšim zborom. B.

IZ GLASBENIH LISTOV

»Cecilija« št. 2.: Uvodoma prinaša obširen izčrpen sestavljen življenjepis Jurija Eisenhutha, ki je bil po rodu sicer nemški Čeh, a se je v Zagrebu, kamor se je preselil njegvo ded, popolnoma pohrvatil in postal eden najplodovitejših hrv. glasbenikov, ki je skladal svetne in cerkvene sklad-

be malega in večjega obsega, skupaj 220 del. Dalje sledi zanimivo poročilo o angleški glasbi in več drobni poročila in ocen. Glasbena priloga obsega zelo pestro zasnovan polifon. zbor: Kralj in nebo, raduj se, ki ga je zložil znani o. K. Kolb, in Christus factus es.

»Cerkv. Glasbenik« št. 3.-4.: Dr. Fr. Kimovec je priobčil daljši članek o razmerju škofa Ant. M. Slomška do cerkvene glasbe. St. Premrl nadaljuje v članku: Nujno razmišljanje o naši cerkveni glasbi, apologijo naše cerkv. moderne glasbe, ozirajoč se še vedno na neki članek o tem predmetu, ki je bil priobčen v »Slovenec«. Zdi se nam pomen onega pozabljenega sestavka vendarle premalen, da bi mogel sprožiti celo literaturo. — Prav zanimiv je objavljeni učni načrt ljubljanske orglarske šole in pa daljše poročilo o cerkv. petju po Štajerskem, ki ga je priobčil A. Mav. V drobnih poročilih je podan izčrpen pregled koncertnega življenja v Ljubljani in po Slovenskem sploh. V glasbeni prilogi je ena velikonočna pesem Klemenčičeva in ena na čast sv. Jožefa, ki jo je priredil A. Mav.

»Jugoslov. muzičar« št. 2.: Jarh nadaljuje polemiko o razmerah slov. organistov s posebnim ozirom na odgovor, ki mu ga je na prejšnje članke napisal v Cerkv. gl. Iv. Zdešar. Tudi ta članek je precej oster, slog ni umerjen po meri dostojne debate. Prav lepo popisuje glasbeno življenje na Goriškem in Primorskem A. Sever. Iz članka razvidimo, da naši bratje slov. pesem kljub neznosnemu terorizmu od vseh strani vendar zelo toplo negujejo. Imajo glasbeno društvo v Gorici in Glasb. Matico v Trstu, poleg tega vse polno pevskih zborov, ki zlasti pod okriljem goriške Prosvetne zveze prav živahno delujejo in tako napredujejo, da so presegli predvojno stanje. Napredku cerkvenega petja je pa velika ovira pomanjkanje orgel. Vojska, ki je prav tam vihrala z naj-

večjo ljutostjo dolga 4 leta, je uničila vse orgle. In sedaj so cerkve brez njih, ker jih v današnjih razmerah ni moči nabaviti. Pisatelj upa, da bo stvar popravljena vsaj v 15 letih. Dal Bog!

»Naš čolnič« št. 2. V odstavku, ki je vedno na razpolago pevcem, piše A. Sever o vzrokih, zakaj pevci pri zborovem (vokalnem) petju padajo. Med glavnimi vzroki sta gotovo napačen nastavek in napačno dihanje. Kajpada se pridružijo po razmerah in okoliščinah, ki jih pisatelj deloma našteje, tudi še nekateri drugi vzroki. Padanje je v obče pogostejše pri začetnih, malo izvežbanih pevskih zborih kot pri starih pevcih, ki vzdrže včasih čisto intonacijo kljub slabu uglasenemu instrumentu.

»Cas« št. 1.-2.: Dr. Fr. Kimovec je priobčil članek: Staroslovenski koral in gregorijanski koral.

»Edinost« št. 15. (17. jan.), jubilejna številka. V njej je zelo pregledno pisan sestavek: Glasbeno življenje v zadnjih desetletjih pri primorskih Slovencih. Tudi pisec tega članka pride do zaključka, da petje in glasba pri naših bratih na solnčnem Goriškem po vojski prav lepo napreduje in je dosegla in presegla predvojno višino. Slov. pesem je ohranila Slovincem narodnost v težkih časih nemškutarske preplave, ona bo bodrila tudi esdaj naše brate, da bodo vztrajali, ona bo tudi njim ohranila — slovenstvo.

»Zbori« št. 2.: Vsešina: E. Adamič: Zazibalka. Isti: Ciganska posmehulja, obe za meš. zbor. Besedilo narodno. Boljši zbori bodo pesmi zmogli. Priporočamo!

RAZNE VESTI

Pevski koncert slov. pev. društva »Ilirijac« v Trstu pri sv. Jakobu. Dne 21. marca je imelo omenjeno društvo pod vodstvom svojega pevovodje Milana Pertota v proslavo svoje 20 letnice društveni koncert z bogatim sporedom. Zastopani so: Adamič s 6 pesmi, Lajovic z 2, Krek z 1, Ravnik z 1, Andjel z 2, Žganc z 2, Mokranjac 1 (X. rukovet). Bratje onstran meje čuvajo z obudovanjem vredno brabrostjo slov. pesem in jo goje z iskreno ljubeznijo, dasi večkrat s smrtno nevarnostjo. »Ilirijac« je poleg učiteljskega zbora in obeh zborov v Gorici eden najboljših slov. zborov v zasedenem ozemlju. Izbral si je za svojo slavnost prav prvovrsten spored, kar dokazuje zmoglost pevovodje in podjetnost zbora in izredno požrtvovalnost obeh, ki služita, strnjena v idealnem navdušenju našemu največjemu zakladu, naši pesmi. Bratje, veliko uspehov. Mi znamo ceniti Vaše delo!

Pevski zbor slov. učiteljstva bo imel svoj prvi koncert v Ljubljani v soboto 10. in v nedeljo 11. aprila (ob 3 popoldne ljudski koncert). Ta koncert je združen s proslavitvijo 75 letnice našega častnega člana p. H. Sattnerja. Spored bo obsegal dva njegova zbora iz mladeniške dobe (l. 1878—80, t. j. Na planine in Po zimi iz šole. Zbora je zložil takrat, ko je poučeval petje na gimnaziji. Namenjena sta bila mladini, zato ju bo pela tudi v Ljubljani srednješolska mladina krog 150 pevcev. Dalje je na sporedu njegova O nevihti za meš. zbor, prikladna za naše boljše zборе in Jefejeva prisega, kantata za meš. zbor, soli in orkester. Ker bo ta koncert gotovo nad vse skrbno pripravljen, zglede izvajanja in za naše pevce zelo podučen, vabimo vse, ki jim je le možno, naj pridejo h koncertu v nedeljo 11. apr. Zveze z vlaki so ugodne. Konec koncerta bo ob 5.

Založnik: Pevska zveza (Blaž Poznič) v Ljubljani. — Urednik: Marko Bajuk, prof. v Ljubljani. — Za Jugoslovansko tiskarno v Ljubljani: Karel Čeč.